

Θεόδωρος Χρ. Λαναράς

του Αγγελου Βαλταδώρου

Ο Θεόδωρος Λαναράς ήταν η κορυφαία προσωπικότητα στην ανάπτυξη της κλωστοϋφαντουργίας στην εποχή του.

Γεννήθηκε στην Νάουσα το 1876 και μετά τις εγκυκλίους σπουδές του στο Μοναστήρι της Μακεδονίας, ασχολήθηκε με το εμπόριο των πρωτόγονων υφασμάτων (σαγάκια) που ήταν και η οικογενειακή του βιοτεχνία όπως και σε αρκετές οικογένειες της Νάουσας τα οποία διατίθεντο στην τότε ελεύθερη Αθήνα, Θεσσαλία και Πελοπόννησο. Διότι η Νάουσα όπως και ολόκληρη η Μακεδονία ήταν ακόμη υπό τον υπό τον τούρκικο ζυγό.

Το 1922 ιδρύει - ανεγείρει - το πρώτο εργοστάσιο Κλωστοϋφαντουργίας με συμμετοχή των οικογενειών Παπαλόλα, Λύτη, που ήσαν ιδιοκτήτες παρόχθιων ακινήτων, που είχαν το και δικαίωμα επί της παρακείμενης υδατόπτωσης, που ήταν απαραίτητη για την κίνηση του συγκροτήματος, διότι ακόμη ο ηλεκτρισμός δεν είχε εισαχθεί στην καθημερινή χρήση.

Ευθύς με τις πρώτες παραγωγές του εργοστασίου χάρη στη συμβολή Γερμανών τεχνικών, αλλά και χάρη στην ποιότητα της πρώτης ύλης, το μαλλί της Αυστραλίας κυριάρχησε στις αγορές ολοκλήρου της χώρας και ιδίως στην Αθήνα που ήταν ο κύριος καταναλωτής.

Το 1929 ιδρύει την δεύτερη επιχείρηση κλωστοϋφαντουργίας υπό τον τίτλο "ΕΠΙΟΚΛΩΣΤΗΡΙΑ ΝΑΟΥΣΗΣ ΑΔΕΛΦΟΙ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΛΑΝΑΡΑ" με συμμετοχή Αγγλων κεφαλαιούχων, γεγονός μεγάλο για την εποχή του και που εξέπληξε τους ασχολούμενους

με το είδος αυτό της κλωστοϋφαντουργίας. Οι εργασίες και των δύο συγκροτημάτων και η κατανάλωση της παραγωγής είχαν φτάσει εις το άκρον της δυνατότητας των εγκαταστάσεων της Νάουσας, οπότε ο Θεόδωρος Λαναράς αποφασίζει, έχοντας πλάι του τον Φωκίωνα Πεχλιβάνο και τους αδελφούς του Σταύρο, Θωμά και Κων/νο να κάνει το μεγάλο σάλτο και ιδρύει Βιομηχανική Μονάδα στην Αθήνα για να καλύψει τις ανάγκες της αγοράς κυρίως δια της προσωπικής επαφής. Έτσι ιδρύθηκε στην Κολοκυνθού το τεράστιο συγκρότημα ίσως και ένα από τα μεγαλύτερα των Αθηνών, που κράτησε για μετέπειτα με επιτυχία και με τζίρο αστρονομικό αριθμό.

Είμαστε στον Ιανουάριο του 1933 όταν είχε ξεσπάσει έντονη διαφωνία μεταξύ της διευθύνσεως των εργοστασίων ΛΑΝΑΡΑ (Θεόδωρου Λαναρά) και του τότε Δημάρχου Νάουσας Γεωργίου Περδικάρη, που κυρίως ήταν προσωπική αντιπαράθεση μεταξύ των δύο ανδρών, με αίτιο μια μικρή φορολογία υπέρ του Δήμου Νάουσας και μόνο στα εξαγόμενα (20 λεπτά / μέτρο).

Η άρνηση του Θεόδωρου Λαναρά να την δεχτεί, έφερε σε σημείο σύγκρουσης μεταξύ του προσωπικού των εργοστασίων (χίλια και πλέον άτομα), το οποίο είδε να χάνεται η εργασία του λόγω της απειλής του Θεόδωρου Λαναρά περί ολικής μεταφοράς των εργοστασίων Λαναρά στην Αθήνα. Οπότε το προσωπικό απολυμένο ήδη από τον εργοδότη του κύκλωσε το Δημαρχείο και απαιτούσε την άρση της φορολογίας Και όταν, ως συνήθως, κάποιοι ζωηροί έσπασαν την φρουρά αστυνομίας και στρατού, έπεσαν οι πυροβολισμοί και θρήνησε η Νάουσα πέντε νε-

κρούς και σωρεία τραυματιών. Στην προκειμένη περίπτωση έχουμε το φαινόμενο οι εργαζόμενοι να δραστηριοποιούνται υπέρ των εργοδοτών.

Η υπόθεση έληξε με τον ερχομό στο Δημαρχείο του Φιλώτα Κοκκίνου και με την άρση της φορολογίας.

Ο Θεόδωρος Λαναράς κατείχετο από βαθύ θρησκευτικό συναίσθημα. Ασχολήθηκε πολύ με το Ευαγγέλιο και με την Αγία Γραφή. Ήταν το μόνο και το δυνατό χόμπι του και εξ αιτίας αυτού δεν παντρεύτηκε. Πάνω σ' αυτό έγραψε αρκετά και τελευταία είχε κάνει και ειδική μελέτη σχηματίζοντας ένα σημαντικό κύκλο γύρω του που συνέπλεε πάνω στην άποψή του ως προς τον Χριστιανισμό. Η κίνησή του όμως αυτή ενόχλησε την Εκκλησία της Ελλάδος και τον κάλεσε σε απολογία. Αυτός την δέχτηκε υπό τον όρο να γίνει εγκατάσταση μικροφωνική και να ακουστεί όλη η συζήτηση και έξω από τα γραφεία της Αρχιεπισκοπής, τίμημα το οποίο δεν έγινε αποδεκτό και η Ιεραρχία προχώρησε στην τιμωρία του (αφορισμό), γεγονός που δεν τον ενόχλησε και που εξακολούθησε τα επόμενα χρόνια της ζωής του να διδάσκει στον κύκλο του την θεωρία του μέχρι τον θάνατό του.

Το 1951 έπεσε έντονη διαφωνία μεταξύ αυτού, του Φωκίωνος Πεχλιβάνου και Κωστάκη Λαναρά, από την μια πλευρά και από την άλλη των άλλων αδελφών του Σταύρο και Θωμά, σε σημείο που χωρίστηκαν οι επιχειρήσεις, εκ των οποίων ένα μεγάλο τμήμα ανέλαβε επανερχόμενος ο Θεόδωρος εις την διεύθυνση του εργοστασίου, γεγονός όμως που του κόστισε την καταστροφή του.

Ο Θεόδωρος Λαναράς αποσύρθηκε πλέον πτωχός, πλην όμως έντονα δραστηριοποιούμενος πάνω στην αίρεσή του ακολουθούμενος από ομάδα πιστών του μέχρι το τέλος του που συνέ-

βη το 1964.

Ο Θεόδωρος Λαναράς ήταν για την εποχή του ένας από τους πιο σύγχρονους βιομήχανους στον τομέα της κλωστοϋφαντουργίας. Μόλις έφταναν τα περιοδικά τα σχετικά με τις εξελίξεις της κλωστοϋφαντουργίας, έσπευδε στην Ευρώπη και τα αγόραζε και τα έθετε στην παραγωγή της βιομηχανίας του. Εν αντιθέσει με τους άλλους συναδέλφους του που με την πρώτη εγκατάσταση έμεναν χωρίς να προσθέτουν ούτε μια βίδα.

Ο Θεόδωρος Λαναράς ήταν άνθρωπος ευρείας αντιλήψεως και στην μεταχείριση των εργαζομένων στις επιχειρήσεις του. Ιστορική έμεινε η χορήγηση δωρεάν συσσιτίου σε όλο το προσωπικό Αθηνών και Νάουσας για μια περίοδο δέκα και πλέον ετών που την ανέκοψε ο 2ος Παγκόσμιος Πόλεμος

Εντονη ακόμη δε, ήταν η δραστηριότητά του στον τομέα της φιλανθρωπίας, μεταξύ των οποίων είναι και η ίδρυση, χάρη στην πρωτοβουλία του αλλά και με την σύμφωνη γνώμη των αδελφών του και του Φωκίωνος Πεχλιβάνου, του Νοσοκομείου Νάουσας, που εξυπηρέτησε για πολλές δεκαετίες ασθενείς τόσο της πόλης μας όσο και των γειτονικών.

Για όλα αυτά αξίζει, νομίζω, το σημερινό μας μικρό αφιέρωμα στη μνήμη του.

Το ωραιότερο δώρο για τους φίλους σας:

Μιά συνδρομή στο περιοδικό

" Νιάουστα "